

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

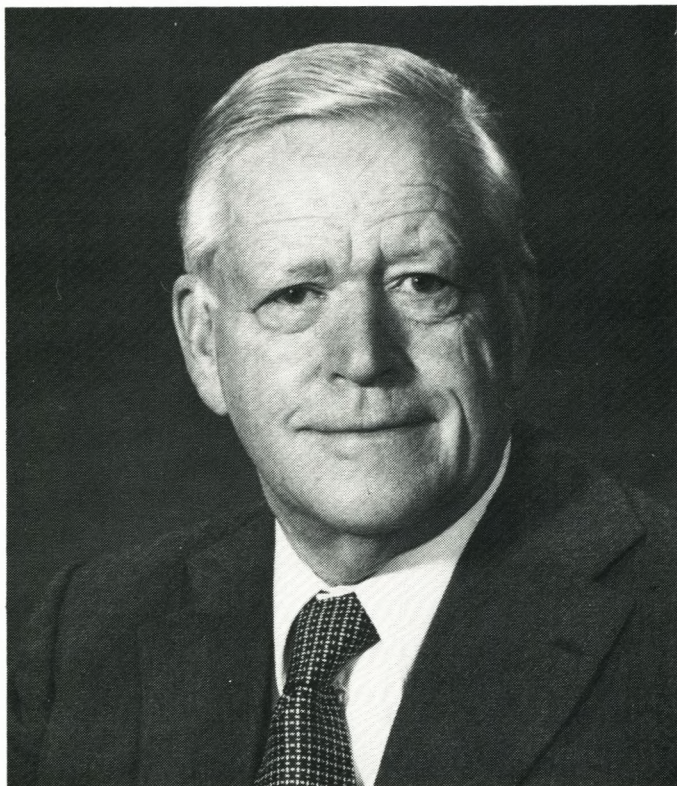
SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Oktober

Årgang 78 . Nr. 8

1993

»Bene vixit qui bene latuit«. (Den lever godt, som lever skjult). Dette latinske ordsprog dækker godt Villum Kann Rasmussens liv. Han skyede offentlighed og presseomtale og opbyggede sammen med gode medarbejdere en verdensomspændende virksomhed med Velux ovenlysvinduerne som flagskib og sørgede for, at virksomhedens overskud kom Danmark til gode.

Villum Kann Rasmussen

har efter sin død fremkaldt følgende glimt af erindringsbilleder hos Dan Fink:

Blandt skolekammerater var hans navn Mandø, efter hjemstavnen, den lille vindomblæste ø i det fladvandede vadehav foran Jyllands vestkyst.

Villum kom til Sorø efter sommerferien i 1922, medens jeg i sommerferien i en to ugers tid på Mandø var gæst hos et ungt ægtepar fra min hjemby.

Blot på afstand så jeg Villum og tillige Aage, som lige var blevet student. De to tumlede med en lille sejlpram i de render, som fremkommer i ebbe, og som minder om åløb og kan føre en voldsom strøm. På Mandø mødtes vi altså ikke, men først to år senere i Sorø.

På Mandø færdedes man udelukkende til fods. Til og fra øen vadede man i følge-skab med landpostbudet ad den ca. 6 km.

lange ebbevej, som var markeret med ris-koste i den uendelige vandflade.

»Vandposten«, som han kaldtes, bar på en slunken postsæk, ligesom en tværsæk, og med ham fulgtes man efter en tidsplan, som var bestemt af ebbe-perioder.

Jeg var eneste »passager« på de ret anstrengende vadeture i kuldslået vand, men heldigvis ved vindstille. Vandposten gik foran og jeg i hans fodspor, så vi ikke kunne snakke sammen.

Mandø-boerne mødte man hos købmand og i mejeri samt efter kirkegang.

Mange stod længe ved udgangen, inden der dannedes mindre grupper, som gik hver til sit.

Jeg havde indtryk af et sluttet samfund, men ved jo, at øen i de forløbne 70 år er blevet affolket.

Note:

I Soranerbladet nr. 3, 1987, har Dan Fink skrevet en biografisk skitse af Villum.

Villum Kann Rasmussen (S 27) in memoriam

23. januar 1909 - 24. august 1993

Civilingeniør dr.tech. Villum Kann Rasmussen er død 84 år gammel. Han efterlader sig en gigantisk virksomhed, koncentreret om Velux ovenlys-vinduer, verdens største i sin art og dominerende på verdensmarkedet. Firmaet V. Kann Rasmussen Industri er moderselskab for 20 danske og 17 udenlandske datterselskaber. Det begyndte småt med en lånt kapital på 30.000 kr., fordi en arkitektven i Slagelse spurgte V. K. R., om han kunne levere vinduer, som muliggjorde udnyttelse af loftetagerne i et skolebyggeri.

Han satte sig ned og tænkte sig om, og resultatet blev Velux ovenlys-vinduet i samme kvalitet som de bedste traditionelle vinduer. Det var der ingen, der havde tænkt på før. Ideen slog an, og han tog patent på Velux-vinduerne. Villum Kann Rasmussen fik sin ven, skole- og studiekammerat Svend Kamman (S 27) til at være med i firmaet, og det blev et ideelt

kompagniskab: Villum fik ideerne, og Kamman havde en ganske særlig evne til at føre ideerne ud i praksis. Kamman og bogholdersken Magdalene Jørgensen begyndte begge to i firmaet i 1946, og det gik hurtigt fremad. Det er de tre, der har skabt successen. Takket være flid og organisationstalant er det nu sådan, at enhver håndværker i Europa og i det meste af verden kan få leveret Velux-vinduer på få dage.

I 1971 stiftedes Velux Fonden, der skulle støtte formål af en hvilken som helst art, der kunne være til gavn for Danmark og det danske folk, og 10 år senere stiftedes Velux Fonden af 1981 samtidig med, at den oprindelige Velux Fond skiftede navn til Villum Kann Rasmussen Fonden.

Disse to Fonde har siden ved storstilet økonomisk støtte sørget for, at en lang række opgaver blev løst: Scannere til nogle sygehuse, bygning af Vikingeskibet Hroar til Vikingeskibsmuseet i Roskilde, apparatur til Risø og Landbohøjskolen og restaurering af Reventlovsmuseet i Peder-

strup, restaurering af den gamle bibliotekssal, Trinitatis kirkeloft og for at nævne noget lokalt et mill.beløb til nyt tag på Chr. IV's gamle kro på Storgade. Sorø Akademis Bibliotek har også fået Bille-skov Jansens Holbergbogsamling. Koldinghus har fået millionbeløb, og en lignende sum er for nyligt skænket til et vikingemuseum i Ribe. Dette er kun nogle eksempler.

Veluxfonden har ydet stor økonomisk støtte til at realisere ældre menneskers ønskedrømme om udgivelse af bøger, der uden denne støtte aldrig var blevet udgi-

vet. F. eks. Sorø Krøniken i anledning af Skolens 400 års jubilæum og mange andre.

»Sølv og guld det skal I ikke sanke, det har I aldrig lært at finde her«, formaner den gamle sang, der ofte citeres ironisk, men når gamle elever ikke retter sig efter formaningen og kommer i besiddelse af mammon, er det da godt, at det bliver brugt til gavn for Danmark.

Virksomheden hører til blandt Danmarks største, og den er velkonsolideret. De to fonde sørger for, at foretagendet lever videre efter iværksætterens død. *Red.*

Kai Hørby in memoriam

Sorø mistede en af sine lærde sønner, da historikeren, dr. phil. Kai Hørby (S 54) pludselig døde den 11. august, kun 57 år gammel.

Han var min kollega og gode ven i mere end 20 år og fortalte gerne om, hvordan hans interesse for historie var blevet vakt af »Pomona«, endda i selve Sorø kirke. Der er sandelig kommet en god høst af, hvad »Pomona« såede. Listen over Kai's

videnskabelige produktion er meget lang, spændende fra radioforedrag og artikler over den sprænglærde disputats (fra 1977) til middelalderbindene i både Politikens og Gyldendals Danmarkshistorie (1989) og Gyldendals »Det europæiske hus« (1991), populær historie så god, som den kun kan skrives af en virkelig fagmand.

Vor kreds kender nok bedst hans store afsnit i Sorøansk Samfunds 100 års skrift ACADEMIA SORANA (1962). Kai var sorøner langt ind i hjertet. En overgang var han medlem af bestyrelsen i Sorøansk Samfund, men hans mange studieophold i udlandet fik det snart til at blive for meget, det var også sjældent, at han kunne finde tid til at komme til frokosterne, men når vi var på tur på Sjælland for at se på kirker, og vi nærmede os Sorø, kunne man mærke forventningen hos ham, og når vi gik ind i kirken og rundt i parken, følte det, som om vi deltog i en pilgrimsfærd - en venden tilbage til hjemmet!

Han var en fremragende underviser og vejleder, især for ældre studerende, og også blandt dem vil savnet blive meget stort! Han kunne ikke sige nej, og denne egenskab blev misbrugt af mange. Det er ikke for meget at sige, at han sled sig op!

Dansk og europæisk historievitenskaber har mistet en fremragende forsker, mange unge en elsket lærer, og vi en god ven og kammerat!

Saxtorph.

Brev om Kongeballet for 100 år siden

Dette brev er skrevet af Dan Henrik Regret Hoff (S 1894), født 2. marts 1876, optaget i I klasse 1888, student i 1894, stud. jur. Død 21. februar 1899.

Søn af skibsfører Molthe Sehested Hoff og Anna Magrethe Kannsjo Lee, kaldet Mae Jen fra Thailand.

En hjertelig tak til Ole Hoff-Clausen (S 54), som har stillet dette brev til rådighed for Soranerbladet. Den søster, som brevet er stilet til, er Dagmar Elisabeth Hoff 1878-1968, gift med Johannes Clausen 1881-1974 og mor til købmand Dan Hoff-Clausen, far til Ole Hoff-Clausen (S 54).

Red.

»Vor lille, blide og stilfærdige skolefælle havde aldeles sin mødrene races præg.

Man skulle ikke se på ham, at han på den fædrene hørte til en Bøhmisk-dansk officersslægt. Da en fremmed censor eller inspektionsrejsende engang kom ind i klassen med skolens rektor og kikkede på dens indhold, så han naturligvis straks den fremmede fugl i andegården og spurgte om drengens navn. Det var mærkeligt nok det samme som rektors, hvorefter gæsten naturligvis stejlede og i sin forvirring ikke vidste bedre end at spørge om muligt slægtskab. Nej, svarede skolens øverste og strøg med et lidt sarkastisk smil sit sorte skæg, nej, han hører til den adlede linie! Stakkels lille Dan, du hørte ikke rigtigt hjemme noget steds, og jeg ved ikke, om du egentlig havde det godt iblandt os. Jeg mindes dog, at en tid befandt han sig vistnok helt vel; det var, da han delte værelse med en ældre kammerat, en stor færing, de to gnavede i fællig færingens skærpekødben, og der var en mærkelig os på dette kammer, som mindede om visse rum i Nationalmuseets etnologiske samling. Men jeg vil tro, at vor lille siameser her mødtes med urskovsreminiscenser fra sit fjerne hjemland, og de to fremmede fugle forligtes i hvertfald godt«.

Fra H. C. Olrik: Erindringsbilleder 1969.

Lørdag den 4. maj 1895

Kære Søster!

Da det vel er urimeligt at vente, at du vil skrive først, må jeg vel for at få et brev fra dig, nøde dig til at svare på mit brev. Forresten har jeg også så meget at skrive om, og du er idag endnu den eneste, til hvem jeg tør og kan skrive om alt. Og det meget jeg har at fortælle om, det var jo nærmest om sidste søndag, hvor din bror var til gymnastikpræsentation og bal. Forestillingen begyndte klokken 12.30 og varede knap en time. Den holdtes i vor gymnastiksal og overværedes af en masse mennesker. Vi var fuldstændig klædte i hvidt, som det er sædvanligt ved gymnastik. Det vil sige, at vi havde hvide bukser og skjorte, rødt bælte og sorte gymnastiksko. Under C. Horns spil kom vi i et antal af 13 marcherende ind fra et sideværelse, ordnede efter højden og ens klædte, med stolt holdning og med takfulde skridt, gjorde holdt og gik derefter over til øvelserne. Det var, som du vist kan tænke dig, med en vis urolig følelse, at vi stillede ansigt til ansigt overfor en så stor forsamling, hvoraf en stor del var unge damer, som vi skulle svinge om aftenen, og følte, at alles blik var henvendt på os og mønstrede os. Især var jeg jo som den mørke i det hvide tøj og blandt de andre lyse gymnaster genstand for en masse menneskers blik, og jeg syntes at kunne læse i dem det spørgsmål: »Hvad er det dog for en, den mørke der«. Nå, det gjaldt jo om at bevare ligevægten og fatningen og se at undgå at blive forvirret. Derfor gloede jeg, så godt jeg kunne, lige ud i vejret. Det var imidlertid kun i begyndelsen. Senere, da ængstelsen begyndte at fortage sig, gloede jeg til gengæld lige så ivrigt, som jeg i begyndelsen havde søgt at undgå det.

Og der var også nok at se på. Som følge af ængstelsen og tilskuerne og den omstændighed, at jeg som den mindste stod allernederst og skulle begynde først i de fleste øvelser, var jeg noget urolig og gjorde nogle fejl i begyndelsen med højdespring, idet jeg et par gange hang fast i snoren, men senere forsvandt ængstelsen,

dels ved musikken, som opliver vældigt, og dels ved klappene og især ved damerens henrykte blik, og øvelserne gik så let, som om det var ingen sag at gøre dem. I det hele taget gik forestillingen meget godt, og stormende klap rungede gennem salen, da vi gik ud.

Førend vi gik, holdt amtmanden en tale til os, hvori han takkede på forsamlingens vegne og fremhævede gymnastikkens betydning såvel for legemet som for ånden, idet en sund ånd kun kan bo i et sundt legeme, og gymnastikken fremmer legemets sundhed. Da vi var kommet ud, udbragte vi hurraråb for vor gymnastiklærer og gik derpå op for at skifte tøj efter først at have stået og set på folk, da de gik hjem, og fået tak fra bekendte og slægtninge for forestillingen.

Nu må jeg fortælle, hvad det var for tilskuere, der så på os.

Det var dem, som jeg ovenfor nævnte: Amtmanden, borgmesteren fra byen, andre fine folk fra byen, lærerne med koner og børn, alle disciplene fra skolen, en mængde unge damer - og også ældre damer, der skulle med til ballet om aftenen, gamle soranere, det vil sige folk, der er gået ud fra skolen og var kommet ned for at se, hvad den ny slægt hernede kunne præstere, og flere småbørn. Til forestillingen var der udstedt billetter, som en gymnastiker, en af mine kammerater, fik at uddele. Jeg fik 3, som jeg gav onkel Holger, men han havde ikke tid til at se sin brodersøn udmærke sig en times tid, men skulle arbejde, skønt det var søndag. I stedet for kom to kusiner og en ny frøken, som de har fået i stedet for frk. Lauritzen, som var blevet noget skør i hovedet ved en influenza.

Ovenpå gymnastikken var vi slet ikke trætte, men senere hen på eftermiddagen var vi ikke så lidt trætte både i benene og i ryggen. Efter en tarvelig middag gik man ud og så på damerne, der skulle til ballet om aftenen, og som gik omkring og nød den smukke natur i skoven, som var lige ved at springe ud. Således slentrede man

om, indtil man skulle til at gøre sig i stand til ballet, som begyndte klokken 8.00.

Førend jeg går over til at fortælle dig noget om, hvordan et bal går for sig, for at du kan følge din bror i sine fortællinger. Ballet varer fra klokken 8.00 til klokken 1.30. Et bal er delt i flere danse, hver på ca. 1 eller 1/2 time, som har forskellige benævnelser som første vals, Les Lanciers (udtales lø lancié), anden vals, borddans, Francaise (udtales frangsæs), cotillon (udtales kotillion), Les Lanciers og ekstra. Hver dans bliver ledet af en opførende herre. Det vil sige ham, der danser først ud og har kommandoen i den dans og sørger for, at alle får danset lige meget. En dans er delt i flere ture. Det vil sige, at musikken spiller f. eks. først en vals. Så udtager den opførende herre de 6-7 første par, og disse danser så en tre-fire omgange. Derpå klapper den opførende herre til tegn på, at de skal holde op med at danse. Han udtager så de næste 7 par, der følger efter, og disse danser så deres fire omgange og således videre, indtil alle har fået danset deres fire omgange vals. Så er den tur færdig, og efter et lille ophold følger den anden tur, som f. eks. er en polka, hvor det samme går for sig o.s.v. Når så den dans er færdig, bliver der et større hvil, og den næste begynder, hvor en anden herre fører op. De opførende herrer er altså disciple fra 5. og 6. klasse. I francaise og lanciers, franske danse, bliver der først danset disse danse, og derpå bliver der danset ligesom i de andre danse. Borddansen er den, der danses efter bordet. I cotillon får man, når man har danset en tur, både herren og damen, et mærke, som enten er en orden af pap eller en sløjfe eller buketter, af en dame, som sidder med sløjferne på en pude og buketterne i en kurv. Man går så hen og fæstner sit mærke på den dame eller herres bryst, som man helst vil danse med, og man danser så sine 7 omgange, indtil den opførende herre klapper. Man kan så gå hen og få sig en cotillon og give den bort igen og således videre, så længe der er nogen.

Vi havde nogle nydelige cotillons. Her-

rerne fik buketter at give damerne, og damerne fik nydelige sløjfer, enten røde og hvide eller blå og hvide.

Buketterne, hvortil vi selv havde plukket en masse violer og andre blomster, var overordentligt nydeligt sat sammen af en af lærernes koner, som må have haft vældigt besvær med det arbejde. Men alle roste også hendes værk.

Klokken 8.00 begyndte så ballet, og damerne begyndte at samle sig i værelset ved siden af balsalen, hvor der bliver inclineret. Det vil sige, at herrerne går hen og bukker for damerne og beder om at få hende i den og den dans. Har hun så ikke fået den besat, får han den, og han skriver sit navn på damens balkort ud for den dans, hvori han skal have hende.

Damerne fik meget smukke balkort, som var anskaffede på skolens bekostning og blev uddelt af en gymnasiast.

Ved fastelavnsballet havde jeg det hverv at gå omkring med dem, og det var jo et ganske rart arbejde således at gå rundt mellem damerne og bukke for dem og gøre dem lykkelige med en lille gave, men da jeg således ikke selv fik tid til at inklinere og derved kom for sent til at få hende, som jeg tidligere har skrevet om, ville jeg ikke have denne bestilling denne gang. Når man har fået en dame i en dans, danser man hele den dans, som man har fået, med hende. Dog kan man med hendes tilladelse og med den dames herres tilladelse, med hvem man vil danse, gøre en afstikker og danse en tur med en anden dame. En sådan tur kaldes en inklinationsdans.

Det første, jeg gjorde, da jeg kom ind i salen, var naturligvis at se, om hun var der. Jeg havde nemlig ikke set hende til gymnastikpræsentationen, og jeg begyndte at blive bange for, at hun ikke skulle komme. Men se! da fik jeg pludselig øje på hende og fór afsted, men standsede, da jeg så, at hun talte med en anden dame. Desuden havde jeg sådan en beklemt følelse. Endelig tog jeg mod til mig og styrede hen imod hende, bukkede og spurgte, om jeg kunne få frøkenen i en dans. Det

kunne jeg da godt, denne gang havde hun nok ubesatte. Jeg skrev mig for francaisen, takkede og bukkede. Hun nejede, takkede og sendte et ubeskriveligt sødt smil, som hensatte mig i den syvende himmel. Det blev nu min faste beslutning, hvor træt jeg så end skulle blive, at danse hele aftenen. I kort tid fik jeg også mit balkort besat undtagen borddansen, som jeg ikke ville have. Dansen tog så sin begyndelse og gik godt og ordentligt hele aftenen igennem trods den mængde dansende, der var.

Jeg havde meget pæne og rare og livlige damer og morede mig meget godt hele aftenen igennem.

Klokken 10.00 gik man til bords. Vi fik fint smørrebrød, dertil kager og rødvin. Rektor udbragte kongens skål, og vi sang »Kong Christian stod ved højen mast«. Stemningen var imidlertid ved maden og vinen blevet livligere, og ved slutningen af måltidet var der en summen og en snakken i salen, så man knapt nok kunne høre ørenlyd. Borddansen begyndte nu. Jeg var da tilskuere, men ønskede snart, at den var overstået, så at man kunne begynde på francaisen. Endelig kom den ventede stund, og med bankende hjerte bukkede jeg for min dame. Hun bemærkede, at det var længe siden, at jeg havde danset med hende, hvortil jeg tænkte, at på lyst havde det ikke manglet, men jeg fik, såvidt jeg husker, ikke sagt noget. Dernæst spurgte jeg hende, hvorfor hun ikke havde været til gymnastikpræsentationen.

Hun sagde, at hun havde stor lyst til det, men kunne ikke, da der var fremmede hjemme. Vi kom også til at tale om, at det nu var sidste år, jeg kom til at danse med hende. Hun sagde, at jeg som gammel soraner kunne komme herved og danse næste år. Jeg sagde, at det kunne der vist ikke blive noget af.

Dansen gik hurtigt for mig, ja, alt for hurtigt, og med vemodig følelse bukkede jeg, da den hørte op, og takkede hende.

I cotillon fik jeg atter lejlighed til at danse med hende, idet hun fik min buket, men det var også sidste gang. Da jeg ved

slutningen af ballet ville inklinere for hende til inclinationsdansen, var hun rejst hjem. Jeg selv fik i cotillon en sløjfe af en ganske ukendt dame. Klokkeren 1.30 måtte vi bryde op. Den sidste galoppede spillede op, og der dansedes nu en vild dans i fuldstændigt forvirring. Alle var på gulvet, de små stødtes og dejsede om, så lange de var. Afsted gik det i susende fart efter musikkens raske toner. Så hørte musikken op med at spille, og alle standsede brat og sagde tak!

Dermed var ballet til ende. Mødrene, som under dansen havde set deres sønner og døtre svinge sig, gik nu hen og fik fat i døtrene, fik lagt sjaler om dem, for at de ikke skulle forkøle sig. Der blev nu sagt farvel dels til rektoren og til de kavalierer, med hvem de havde danset, og de gik derpå den tunge gang ned til de ventende vogne. En efter en rullede de lukkede vogne for døren og førte deres hvidklædte indhold til den ventende køje.

Snart rullede den sidste vogn henad den med lygter smukt belyste akademigård og allé bort fra vor synskreds. Dødrætte og

forsvedte gik også vi i seng og faldt efter en tid at have sludret om aftenens begivenheder og kritiseret damerne i en dyb søvn. Således gik det sidste bal, i hvilken jeg deltog her på Sorø Akademi, og måske det sidste i mit liv, men minderne om det vil bevare sig hos mig.

Nå, nu er du måske træt af min lange beretning, men du må undskylde mig, jeg har levet mig sådan ind i begivenhederne, at de står så levende for mig. Og jeg har plapret løs, som om det var for mig selv, at jeg drømte. Grunden til, at jeg har fået tid til at skrive så langt et brev til dig er, at vi har bededagsferie i denne tid fra torsdag til mandag.

Nu ønsker jeg at få at vide, hvordan du har det på det nye sted, og det så snart som muligt.

Et beder jeg om endnu, og det er at bevare for dig selv, hvad jeg har skrevet, og helst brænde brevet, når du har læst det igennem og hermed en kærlig hilsen fra din hengivne bror.

Dan Hoff.

Redaktør til Soranerbladet

Efter mere end 15 års tro tjeneste har den gamle redaktør, Svend Ranvig, nu meddelt bestyrelsen, at han af private årsager ønsker at træde tilbage fra hvervet hurtigst muligt.

Vi har undersøgt forskellige muligheder og talt med et par mulige kandidater til posten, men desværre uden resultat. Vi er derfor nødt til på denne måde at **opslå stillingen som redaktør af Soranerbladet ledig.**

Tiltrædelse skal ske snarest muligt, **senest til årsskiftet.** Stillingen er ulønnet, men særdeles ærefuld. Stillingsbeskrivelse fås ved henvendelse til Svend Ranvig, Kongebrovej 28, 4180 Sorø, tlf. 53 63 08 57.

Soransk Samfunds bestyrelse.

gennem tiderne på grundlag af indsamlede grafitti, opråb, gravindskrifter og regnskaber, en slags slægtsforskning. Resultatet er et imponerende billede af Pompejis struktur, økonomi og politik, indtil lavaen kvalte det hele.

På bjergskrånningen ved Ravello, overfor, ligger en lille by, Scala, med hoteller og pensioner. Et nonnekloster, Sct. Qataldo, huser nu kreative danskere i de små klosterceller. Her har boet berømte mænd og kvinder, mens de skrev og skrev. Otto Gelsted huskes levende af dem, som stod for dagligrytmen i 60 år.

H. C. Andersen i sin tid flintrede frejdigt og servilt omkring stederne og skrev altid også, så det huskes. Neergård malede digteren stående ved Napoli med udsigten til den lumske vulkan. Det er kendt stof for brødløse kunsthistorikere. Kulturminister Niels Mathiasen gjorde indtryk på damerne her, fremgik det af smeltende brune øjne ved erindringen. Værtinden på vort pensionat var ung dengang også.

Vi satte os til et stort julebord med mange gæster og forsøgte os med kropssprog, et hjerteligt varmt møde.

I kirken i byen var der udstillet flere krybber med Jesubørn i plastic. Et af dem blev stukket i armene på en levende jomfru, som ved midnat blev sat op på sit æsel, ledet af Scalas tømmer Josef og deres jordiske børn, ud ad vejen op mod en Hales komet, som med ildsprudende hale for hen over nattehimlen, Bethlehemsstjernen i fyrværkeriudstyr, fastspændt på et cykelhjul på en lang stålwire. Illusionen var fuldkommen, alle klappede, og de tre vise mænd fra Østerland ankom i behørigt teaterudstyr og ledsagede optøget tilbage til kirken, hvor den lille vimse præst messede evangeliet.

Og i menneskene opstod en god vilje, som forhåbentlig vil vare til næste juls påmindelse om frelserens evige bydskab om fred på jorden.

Radioudsendelser og TV om det aktuelle Jugoslavien mindede om, hvor svært efterlevelse er, men dog et forsøg værd, skulle man synes.

Næste dag i sol og varme kørte vi ad den snoede kystvej til Sorrento gennem også denne bys bilhelvede til flyvebådene ud til Capri. Øen er stejl, de dovne tager den lille skrå elektriske bane, Navlestrengen, Funiklen kaldet, op til byen med de smalle gyder. Besøget gjaldt først Villa Sct. Michele, den svenske læge Axel Munthes domicil. Her samlede han, hvad salig venstrefolketingsmand Jensen Broby ville have kaldt gammel ragelse, gedigne antikviteter for en formue. Denne havde han tjent ved sin praksis elegans i London, Paris og Rom. Han var de riges læge, god som sådan, men også i en koleraepidemi, hvor mest de fattige deltog. Samtidig var han dyreven, måske den første definerede dyrebekytter, særdeles påkrævet overfor det italienske dyrehad og -plageri. Han selv havde flere hunde, som terroriserede områdets naboer, sagde de. For sine penge byggede han antikviteternes opbevaringssted, sin villa, nu museum med en prægtig udsigt over land og vand, som også den romerske kejser Tiberius, der hverken beskyttede mennesker eller dyr, sikkert tværtimod. Historikerne er heldigvis uenige om dette, så der bliver rum for fantasien, den romerske historie er som bekendt kalejdoskopi.

Axel Munthe skrev om sit liv og virke meget sympatisk. Den gamle kong Gustav den Fernt af Sverige og hans dronning Viktoria, var Caprifans og hyrede Munthe som livlæge. Bekendtskabet førte til, at Munthe på sine gamle dage, da han var blind, boede hos kongeparret til sin død. Et stort maleri, et dobbeltportræt i helfigur af monarken og hans Axel viser de herrers venskab dygtigt diskret for en stille beundrer af kunstens indirekte budskaber, trods viden om, at Axel Munthe forlod hustru og to børn i London.

Vi selv overnattede i Casa Caprile, dronning Viktorias sommerresidens i grønneste omgivelser med skøn solopgang over det azurblå hav, der skyller ind og ud af den blå grotte, et optisk fænomen.

Resten af opholdet ved Amalfikysten koncentreredes om de lokale naturfæno-

mener i pensionens nærhed. Vi fik anbefalet en spadseretur til Amalfi, ned ad omkring 1 million trappetrin, hele tiden ned, så lægmusklerne til sidst nægtede funktion sikkert på grund af mælkesyreophobning (det lærte vi om i fysiologi hos professor Lundsgaard, der selv slappede af ved at forblive i sin seng fra fredag eftermiddag til mandag morgen før undervisningen. Man skal leve, som man lærer).

Jule/nyårsferien til Italien sluttede i Rom, hvor vi meldte os til en formidabel fest med italiensk folkedans, en øvelse for viderekomne.

De unge pigers rober var udsøgte og selv i dette katolske land sækulariserede, verdsligjorte indtil jalousimomenter.

Resten er tavshed.

Kurt Bresson (S45).

Bal ca. 1845

(fortsat fra maj-nr.)

Men saadan en rigtig *Cotillon* af den gamle Skole varede sine halvanden eller to Timer, og de hvirvlende Par, Musikens gjentagne, monotome Rhythmer virkede efterhaanden søvndyssende. En og Anden begyndte at nikke med Hovedet, men foer op, naar en mere aarvaagen Nabo kildrede ham under Næsen.

- »Jeg synes, vi skulde gaae i Seng, jeg er saa knusende søvnig.«

- »Er du gal? Nu om lidt, naar *Cotillon*en er færdig faar vi Bouillon og Kirsebærssuppe. Du skal drikke Bouillon først, efter Kirsebærssuppen smager den saa ækelt.«

Medens man var beskæftiget med denne Nydelse, kom Attrup til. Det flauue Udtryk fra før, da han maatte byde sine Kager rundt til de grinende Kammerater, var forsvundet, hans Ansigt straalende af Tilfredshed over vel udført bedrift. »Vent, til jeg har faaet en Kop til, saa skal jeg vise jer Noget.« Oppe paa Kammeret aabnede han sit skab og viste dem en Stilebog fuld af Kager, adskillige flere, end han havde maatte udlevere.

- »Hvor har Du dem fra, dit jern?«

- »Jo, jeg saae, at Fru Lind, hende den høje magre, hængte et sort Pose fra sig i Vinduet, da de gik ind til *Tempêtèn* Den snubbede jeg og fandt disse Kager i den. Saa tog jeg dem ud og fyldte den i stedet med Smørrebrød af et Fad, som var blevet glemt i et anden Vindue. Det bliver vældig grinagtigt, naar hun i morgen skal vise de søde Børn, hvad Moer har bragt hjem til dem fra Ballet, og saa Kagerne er forvandlede til Kalvesteg med Asie.«

Endnu var der to Timer, til Ballet skulde sluttes, og det var haardt at stride imod saa længe. Søvndrukne og udmattede sad de ikke dandsende Drengene omkring i Krogene, de hørte det knap, når en forbigaaende Lærer kaldte på dem og sagde, at de nu hellere skulde gaae i Seng. Det kunde dog ikke falde Nogen ind, Klokken Fire skulde der jo være Kaffe. Endelig kom den overgivne »Kehraus« som Slutning af det Hele. Fra Dandsesalen foer den lange Række fejende ind i de øvrige Værelser, bugtede sig om en Slange tvers over dem, passerede Vestibulen og Spilleværelserne, hvor nu kun et enkelt Bord var besat, snoede sig ud paa den lange Gang og foer derpaa under Latter og smaa Hvin tilbage til Dandsesalen, hvor Musikken i raskeste Tempo kilede løs paa »Forgangen Nat vor sultne Kat«. Dette skulde være det Allersidste, men netop derfor vilde det ingen ende tage; et Par Gangs løftede den Adjunkt, som ved Rektors Bortgang havde taget Kommando, Hænderne for at klappe af, men man bad ham om et lille Øjeblik endnu, man holdt paa hans Hænder, og medens han leende faldt til Føje sprang de ivrigste Dandsere omkring blandt de næsten forrevne Damer med forstyrret Frisure og bølgende Barm og foer afsted med dem under Løset »Kun en eneste Gang rundt endnu«. Saa kom endelig Fanfaren, der vækkede de Sovende, og Ballet var tilende. Kaffen var yderst velmagende, og efter at have tømt et Par Kopper, maaskee med endnu et sidste Greb i Sukkerskaalen, kunde Enhver med god Samvittighed gaae til

Soransk Samfunds årsfest den 16. oktober 1993

Program:

- Kl. 17.15 Koncert i Kirken ved Knud Vad.
Kl. 18.00 Velkomstdrink i Gule sal - derefter middag.
Kl. 21.00 Dans v/ Finn Zieglers Orkester (til kl. 24.00).
Kl. 00.15 Baren lukker.
Kl. 00.30 Festen afsluttes.

Pris for deltagelse er 250,- kr. for seniorer og 150,- kr. juniorer (1986-92), jubilarer (40, 50, 55 etc.): 150,- kr., Dimittender deltager gratis. Alle ledsagere betaler 250,- kr.

Tilmelding inden den 20. september 1993 ved check eller giro 4 00 17 10 til kassereren, direktør Torben Juul Andersen, Kocksvej 16, 1812 Frederiksberg C., Dimittender skal også tilmelde sig.

Husk at opgive årgangen på tilmeldingen af hensyn til bordplanlægningen. Hver deltager kan kun medbringe én ledsager. Dette gælder også deltagerne i dansen.

Påklædning: Smoking.

Lokal deltagelse i dansen. Gamle Soranere, der ønsker at deltage i dansen, er velkomne fra kl. 21,00 mod betaling af 50,- kr. pr. deltager ved indgangen.

N.B. Finn Zieglers Orkester spiller op til dansen.

Der er endnu plads ved omgående tilmelding.

Niels-Ulrik Kopp
Formand

Hvile - der var ikke Mere at pine ud af det.

Paa Sovesalene var der, skjøndt Alle vare dødsenstrætte og hæse, livlig snakken.

- »Du dandsede jo tre Dandse med den Blege fra Rostrup.«

- »Ja jeg vil bedes derud i Paaskeferien.«

- »Saae I Guvernanten fra Valbylille, hvor hun gjorde Øjne til Adjunkt Winding? Hun blev gal i Hovedet, da jeg fortalte hende, at vi kaldte ham for Tællelyset.«

- »Jeg fik tre sløjfer, hvor mange fik Du?«

- »Kun een, men den var af Jette fra Westrup, der er en Satans rask Tøs«

- »Hold nu Mund, og skrup i Seng med jer. Gudskelov, i morgen kan man da sove til klokken Ni, uden at Tællelyset brøler sit Alle Mand op« og banker En i Hovedet med Pibespidsen, det Dyr.«

Café · Performance
Reception · Lunch · Kunst
Livsstil · Restaurant

Telefon 53 63 41 14
Østergade 3 · DK Sorø

40-års realistjubilæum

Kære gamle klassekammerat

Som ventet havde vi en hyggelig sammenkomst i Sorø lørdag den 19. juni, og de af jer, som var til stede, havde det også godt, var min fornemmelse. Tak for sidst!

En særlig tak skal rettes til Jan Messerschmidt, som faktisk var den, der skubbede til Fritz Perch, der som den gode sælger han er, fik lokket mig til at foretage alt det praktiske.

Vi var elleve til frokost på Café »Esther« kl. 13.00. Vi sang den sang, som følger vedlagt til de af jer, som ikke var til stede. Og alle fik et postkort med billede af den nyrenoverede hovedbygning. Det

er også vedlagt til jer, som ikke var med. Kl. 15.00 mødtes vi med lektor Steen Jensen, der tog os med rundt på Akademiet. Desværre var Svend Ranvig blevet forhindret i sidste øjeblik.

Jørgen Wissing fik taget vedlagte billede på Hovedtrappen, og der står vi, der var tilbage, efter at Peer Høeg-Guldberg havde måttet gå lidt tidligere.

På nederste trin står fra venstre: *Søren Majgaard, August Bech, Ole Bonfils og Hans Jørgen Leth Hansen*. Bagved står: *Jan Messerschmidt, Fritz Perch-N., Niels Fæster, Jørgen Wissing og Stig Jørgensen med undertegnede på højre fløj.*

Det ser ud, som om vi er gamle, men det passer ikke.

Efter et par glas øl på torvet gik selskabet i opløsning ved 17-18 tiden.

Nu hører du ikke fra mig før om knap 10 år, om Gud vil (og Jan og Fritz), men jeg har lovet kassereren fra »Soransk Samfund« at slå et slag for medlemskab, hvorfor der vedlagt følger et indbetalingskort til årskontingentet på 125 kr., som du kan bruge, hvis du ikke er medlem.

I øvrigt er der »Soraner-frokost« på restaurant PRAGH, Amagerbrogade 37 i København, den første torsdag i hver måned kl. 12.00. Jeg kommer sjældent, men dog iblandt. Man plejer at være mellem ti og tyve, og man behøver ikke at være medlem af »Soransk Samfund«. Det er meget hyggeligt. Minder lidt om et Rotary-møde.

Hav det godt så længe, gamle dreng!

*De bedste hilsner,
Niels Henriksen*

SAAB
Oldtimers
Specialbiler

SAAB 96 og 99
totalrenoveres
og
sælges med garanti

NIELS THIELE
Automobiler
3660 Stenløse
Tlf. 42 17 00 72

Gammelsoraner cricketkamp

bliver spillet lørdag den 25. september på Sorø Akademis stadion.

Kampen begynder kl. 10.00.

Frokost august 1993

Det hele startede dramatisk: »Formanden er i retten, men kommer måske senere«, bedyrede Salling (73) med høj, men skælvende stemme. Formanden dukkede dog aldrig op, så vi ved ikke, om der faldt dom i sagen, og om denne gik ham imod ...

Afsyngningen af »Jeg veed et sted« er den mest malmsfulde, jeg har hørt i årevis. Grunden til dette var imidlertid ikke, at vi i alt var 15 blandede tenorer og basser (!), men derimod følgende: vi var ikke færre end fire deltagere fra super-årgangen 1973! Faktisk skulle vi have haft en 20-års jubilær mere ved vores side, nemlig Jørgen Eliassen, men det hele gik i fisk for ham, så han kunne ikke forlade sit arbejde.

Vi var dog ikke de eneste jubilærer: Hauerslev (23), dagens ældste deltager, er 70-års jubilær i år. Med halvtreds års forskel mellem yngste og ældste deltagende afgangsar var kontinuiteten i Soransk Samfunds frokost sikret, men i virkeligheden kunne der jo godt have været deltagere fra 1993, hvilket havde været endnu flottere.

Jeg vil hermed gerne opfordre til, at de yngre årgange møder talstærkt op. Og husk, der er rabat på maden for juniorer! Salling nævnte i øvrigt en ny idé, han har på bedding som supplement eller pendant til soranerfrokosterne. Det drejer sig om, at gammelsoranere kan mødes om diverse begivenheder, arrangeret af Samfundet. Det første arrangement, der er påtænkt, skulle være en rundtur på Tøjhusmuseet med Saxtorph (40) som dragoman.

Efter omtalte afsyngning og præsentationsrunden blev det mig påtvunget af Poul Andersen (60) at tage referat. Det var ellers min agt at undslå mig æren i denne omgang, da jeg havde rendez-vous med mine årgangskammerater; men han var ubønhørlig og mumlede noget om borgerligt ombud.

Poul Andersen fortalte i øvrigt, at han efter en periode med arbejdsløshed var blevet engageret til at rydde Amager i

forbindelse med bygningen af en vis bro, der er projekteret derude. Én af de tilstedeværende, som jeg lovede fuld anonymitet, havde følgende kommentar: »Ja, alle tilkørslerne, de bliver lavet, men gør broen!?!«.

Saxtorph (40) hævdede, at han »så gerne vil være høflig over for Salling«, men jeg er nu ikke sikker på, at han mente det.

Snakken gik på lystig vis rundt om bordet. Blandt andet fik vi oplyst, at ordet »vinylpædagog« nu har erstattet det gode gamle ord »sanitetsassistent«. Hvis der skulle være nogen, der heller ikke kender dét ord, kan jeg berette, at det dækker dét, man i gamle dage kaldte rengøringskone.

Bedst som man sad og overvejede, om man kunne nå at gå med til Nachspiel, dukkede en ekstra soraner op, nemlig Anders Christian Løgstrup (46), hvis bror, Niels Erik (49) allerede var til stede. Eders udsendte kunne ikke nå at deltage i Nachspiel'et, så hvad der foregik dér, må forblive mellem deltagere.

Hauerslev (23), Stauning (29), Waag-

**Datidens charme,
nutidens boligkomfort med...**

**FROVIN dannebrogsvinduer
FROVIN palævinduer
FROVIN koblede vinduer og døre**

frovin
vinduer og døre

Ellemosevej 5 A
Ugerløse
DK-4400 Kalundborg
Tlf. 53 50 41 41
Telefax 53 50 40 21

stein (31), Tholl (33), Niels Saxtorph (40), H. Krogh-Meyer (45), Arne Krog (46), Anders Christian Løgstrup (46) stødte til, Niels Erik Løgstrup (49), Svend Erik Hansen (54), Thyge Winther-Jensen (54), Poul Andersen (60) og den barske årgang (73) repræsenteret ved Torben Juul Andersen, Per Salling, Mogens Stiefler-Pedersen og Hans Kiesow.

Venligst

Tatzelwurm.

2 »nye« Ingemann-bøger

B. S. Ingemann: »Lysets Engel« - en antologi, redigeret af Dan Turell. (Gyldendal, 1989).

Louise Arnheim og Lena Kristensen: »B. S. Ingemann og hustru Lucie f. Mandix' arkiv« - en registrant. (Det kgl. Bibliotek 1992).

Bernhard Severin Ingemann - siger det navn efterhånden andre end litteraturhistorikere noget? En håndfuld morgen- og aftensange, nogle få salmer samt erindringen om fire historiske romaner, der allerede for 20-30 år siden var sej kost for børn og nostalgikere, og som vel i dag er fuldstændigt ulæselige. Gamle soranere hæger om navnet - konfirmationskantaten osv. -, men slet ikke som med Holberg; nævn fx. lige Ingemanns fødselsdag, hva'ba?

Men så er der jo lige de der morgen- og aftensange og den håndfuld salmer. Så lidt, så lidt af det enorme livsværk; og dog så meget. For de er i ordets egentligste forstand hovedværker i den danske religiøse lyrik. I heldigste fald er de endda sat i musik af Weyse, og så sker der virkelig noget - Ingemann og Weyse er måske danmarkshistoriens mest vellykkede sangskriverpar.

I 1989, da Ingemann fyldte 200 år, skete der så det, at han så at sige blev genfødt af asken som en af den danske litteraturs centrale digtere - ikke kun set med litteraturhistorikerens øjne, men også med den »almindelige« lyrikforbrugers. Æren var Dan Turells; i antologien »Lysets Engel«

samlede han sine valg blandt al Ingemanns digtning, lige fra ungdommens »Bekendelse« til dødslejens »Den hemmelighedsfulde Port«. Op af dyngerne af kold aske gravede den nutidige digter med fuldstændig indlevelse et bindfuld ægte perler, kendte og glemte - flest af de sidste. Og siden da har det igen været respektabelt - om ikke ligefrem »in« - at læse Ingemann.

Turell indleder antologien med en meget personlig introduktion til det at læse Ingemann (somme vil mene, at det er en meget personlig indledning ...) og afslutter med en bibliografi, men det er ikke det væsentlige. De udvalgte digte, hvoraf mange virkelig er gravet frem af den totale glemsel, er arrangeret tematisk, som enhver digter ville komponere en samling af sine egne digte. Og her føler man værdien af at lade en digter og ikke en litteraturhistoriker løse denne opgave; for processen er lykkedes i forbløffende grad. - At der så alligevel er en vis kronologisk fremadskriden i antologien, skyldes dels et par motiverede principbrud, dels, at Ingemanns digtning som sådan skiftede tema gennem hans liv. Hvoraf det så ellers kommer: resultatet er bare så smukt! (Mon en vis midtsjællandsk gymnasieskole har sikret sig et par klassesæt af »Lysets

Attraktiv lejlighed i Sorø

Borgmester Carlsens tidligere lejlighed i Søndergade 29¹, med udsigt over Akademiets stadion, sø og skov.

Ønskes solgt.

Henvendelse: 53 63 36 12.

Engel«? Ellers burde Ingemann selv stå op af sin grav og hjem søge dens dansklærere ved midnatstide med højt læsning af »Erik Menveds barndom«!).

Sidste år kom der så en Ingemann-udgivelse mere, af en helt anden karakter og som resultat af et samarbejde mellem Det kgl. Bibliotek og Sorø Akademis Bibliotek: en registrant over »B. S. Ingemanns og hustru Lucies arkiv«, udgivet som bd. 3 i serien »Indsigt - Håndskriftafdelingens Arkivregistraturer«.

Registranten, der er udarbejdet af Louise Arnheim fra Det kgl. Bibliotek og Lena Kristensen fra Sorø Akademis Bibliotek, er opbygget således, at den først registrerer breve til og fra hr. og fru Ingemann, dernæst personlige papirer og endelig de få bevarede manuskripter. Sidst opremses diverse krymmel såsom bøger fra Ingemanns eget bibliotek, dedikationseksemplarer, særtryk af sange m.v. Og den registrerer ikke blot, hvad der findes i de to udgiverinstitutioner, men også, hvad der findes i Rigsarkivet, Musikhistorisk Museum og Dansk Folkemindesamling m.fl. steder; ambitionen har været, at registranten skulle være så dækkende som muligt.

Man skal måske have prøvet at udarbejde biografier for at kunne se nytten af den slags værker - for at kunne se, hvor utroligt meget spild af tid, de kan spare én for. At fx. en i øvrigt ukendt »Brock« har skrevet til Ingemann i juni 1821, hvad skal vi dog med det? - Interessant bliver det så, når vi ser, at Ingemann lejlighedsvis udvekslede breve med August Bournonville; hvad mon de to har haft at meddele hinanden? Her bliver det spændende, at registranten oplyser om breve i flere arkiver, så man har mulighed for at finde og følge korrespondancen begge veje i stedet for blot at sidde med en pose breve den ene vej uden at vide, hvad svarene gik ud på.

Nyttigt, nyttigt - for dem, der har brug for det. Kolofonen oplyser, at registranten er trykt i 200 eksemplarer, og det er formentlig rigeligt til at dække behovet. Men det gælder nu engang for den slags

bøger, at det ikke er mængden, der gør det; og der vil næppe blive forsket meget i Ingemann fremover, uden at denne bog er fremme på skrivebordet. *Per Salling (S 73).*

Soranske dødsfald

VILLUM BENEDIKT
KANN RASMUSSEN

23. januar 1909 - 24. august 1993

LILLI VIDERØ (S 23)

8. marts 1905 - 29. juli 1993

POUL HEESCH (S 36)

17. februar 1919 - 28. august 1993

OLE BORCH (R 37)

19. juni 1921 - 27. august 1993

HANS L. STUBBE TEGLBJERG (S 36)

18. april 1918 - 17. september 1993

AXEL GULDBERG BECK (S 28)

15. september 1909 - 12. september 1993

OBS - BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Finland, Sverige og i Island fremsendes fortrykte girokort. Udlandssoranere bedes **indbetale kontingent i check, trukket på en dansk bank**, da Samfundet ellers må betale **30,00 kr.** for at veksle en udenlandsk check. Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde u/ yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND

stiles til:

Formanden, advokat Niels Ulrik Kopp

Ny Kongensgade 20

1557 København V

Telefon 33 12 66 48

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig

Kongebrovej 28

4180 Sorø

Tlf. 53 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Torben Juul Andersen

Kochsvej 16, 1812 Frederiksberg C

Tlf. PRIVAT 31 24 85 24.

Sorø Bogtrykkeri APS

Alleen 9, 4180 Sorø

Tlf. 53 63 05 75 - Fax. 53 63 51 75

ISSN 0903-1340

BIBI BACHE

PARSBERGVEJ 50
2830 VIRUM

Adresseændringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

Indhønt tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4100 Ringsted	4300 Holbæk	4400 Kalundborg	4500 Nykøbing Sj.
Bragesvej 9	Hovedvej 4	Slagelsevej 162	Autogården
53 61 33 55	53 43 41 22	53 51 11 66	53 41 11 22

VI KØBER

KOSTBARE BØGER OG BOGSAMLINGER
TILBUD GIVES
NORDENS ÆLDSTE ANTIKVARIAT

LYNGE & SØN A/S

SILKEGADE 11, 1113 KØBENHAVN K.

TLF. 33 15 53 35

Sorø Akademis
Skovdistrikt

Telf. 53 63 01 25

ADVOKAT**CENTRET**

Havnepladsen 6 **Steen Harrsen** advokat (H)
4300 Holbæk **Michael Abel** advokat (L)
Tel 53 43 44 45 **Jens Klokhøj** advokat (L)
Fax 5343 0112 **Finn Jørgensen** advokat (L)
Giro 3 03 81 81 **Palle Andersen** advokat (H)